

การอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความ
 เกรงใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์, ความเกรงใจกับบุคลิกภาพไม่ตรีสัมพันธ์ และความ
 แตกต่างของความเกรงใจ, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ระหว่างเด็กไทยที่มีบิดามารดามี
 เชื้อชาติไทย และเด็กจีนที่มีบิดามารดามีเชื้อชาติจีน ผลจากการวิจัยคือ

๑ การศึกษาเรื่องความเกรงใจ

๑.๑ ความเกรงใจในเด็กไทย เด็กหญิงมีความเกรงใจมากกว่าเด็กชาย
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = 2.39, P < .05$) การที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่อง
 จากค่านิยมในการปลูกฝังอบรมของคนไทยในสังคมไทย ซึ่งถือว่าผู้ชายเป็นช่างเท้าหน้า
 ผู้หญิงเป็นช่างเท้าหลัง ผู้หญิงจำต้องปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม มีความ
 เป็นระเบียบเรียบร้อยมากกว่าผู้ชาย ดังนั้น บิดามารดาจึงเอาใจใส่ในการอบรมกิริยา
 มารยาทของเด็กผู้หญิงมากกว่าเด็กผู้ชาย เป็นการปลูกฝังความรู้สึกเกรงใจต่อเด็กผู้หญิง
 ทำให้เด็กหญิงมีความเกรงใจมากกว่าเด็กชาย ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

๑.๒ ความเกรงใจในเด็กจีน เด็กหญิงมีความเกรงใจมากกว่าเด็กชายอย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = 7.41, P < .001$) ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่าเด็กหญิง
 น่าจะมีความเกรงใจสูงกว่าเด็กชาย ไม่ว่าจะอยู่ในเชื้อชาติวัฒนธรรมใดก็ตาม ทั้งนี้อาจจะ
 เนื่องจากบิดามารดาของเด็กจีนได้รับค่านิยมของคนไทย เพราะอยู่ในสังคมไทยเดียวกัน
 ทำให้การอบรมเลี้ยงดูคล้ายคลึงกัน มีความเข้มงวดกับเด็กผู้หญิงมากกว่าเด็กผู้ชาย ประกอบ
 กับขนบธรรมเนียมของคนจีนเอง ยกย่องผู้ชายมากกว่าลูกผู้หญิง ผู้ชายต้องเป็นผู้นำของ
 ครอบครัว ผู้หญิงต้องเชื่อฟัง เคารพยำเกรงสามี บิดามารดาจึงปลูกฝังค่านิยมเช่นนี้ให้เด็ก
 ผู้หญิง เป็นเหตุให้เด็กหญิงมีความเกรงใจมากกว่าเด็กชายดังกล่าว

๑.๓ จากการศึกษเปรียบเทียบความเกรงใจระหว่างกลุ่มเด็กไทยและกลุ่มเด็กจีน ปรากฏว่ากลุ่มเด็กไทยมีความเกรงใจสูงกว่ากลุ่มเด็กจีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = 3.712, P < .001$)) ผลที่พบนี้ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากวิธีการฝึกอบรมของมารดาไทยและมารดาจีนแตกต่างกันในรายละเอียดหลายอย่าง คือ คนจีนฝึกให้เด็กรู้จักทำงานช่วยเหลือตนเองมาตั้งแต่ยังเด็ก ๆ เป็นต้นว่า ฝึกให้ชายของ ซึ่งทำให้เด็กมีโอกาสพบปะพูดคุยกับคนแปลกหน้าอายุตลอดเวลา ทำให้มีความกล้าอดทน และตัดสินใจได้ควยตนเองในบางเรื่องได้ การฝึกเด็กเช่นนี้ จะช่วยลดความเกรงใจลงไปมากเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กไทย ซึ่งจากรายงานการวิจัยของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการคนควาเรื่องเด็ก^๑ เรื่องอิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็กที่ตำบลนาป่า อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า "แม่ที่ตำบลนาป่ามุ่งหวังให้เด็กแสดงความเคารพผู้ใหญ่ คุยการกระทำตามคำสั่งทุกอย่างของพ่อแม่ การขัดคำสั่งของผู้ใหญ่นับเป็นการไม่เคารพเชื่อฟัง....." การกระทำดังกล่าวนี้ เข้าตามลักษณะการรักษาสัมพันธภาพระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นผลให้เด็กมีความเกรงใจตลอดเวลา ฉะนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า วิธีการฝึกอบรมเด็กย่อมมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพด้านความเกรงใจอยู่มาก

๒. การศึกษาเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

๒.๑ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในเด็กไทย ผลปรากฏว่าเด็กชายกับเด็กหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน ($t = .368, P > .05$)) ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าเด็กชายมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กหญิง ดังเช่น มรรส วีระกำแหง^๒ ได้ศึกษาเกี่ยวกับเด็กอนุบาลพบว่า เด็กหญิงไทยมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์น้อยกว่าเด็กชาย ทั้งนี้เนื่องจากมาจากกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาศึกษา ใ้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เน้นเรื่องความสำเร็จในการทำงานและการเวียนเทาเทียมกัน โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นบุตรชายหรือบุตรหญิง เพราะในสมัยนี้

^๑สถาบันระหว่างชาติสำหรับการคนควาเรื่องเด็ก, อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็กที่ตำบลนาป่า อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี (พระนคร: กุรุสภา, ๒๕๑๐),

หญิงมีสิทธิเกือบเท่าชาย เป็นข้อหนึ่งที่ทำให้เด็กหญิงมีค่านิยมที่จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของการประสบความสำเร็จในชีวิต และการทำงานพอ ๆ กับเด็กชายหรืออาจมากกว่าสังเกตได้จากวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยบางแห่ง ซึ่งแต่ก่อนเคยมีแต่ผู้ชายเรียน แต่ปัจจุบันมีผู้หญิงร่วมด้วย ดังนั้น จึงอาจทำให้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กชายไม่แตกต่างจากของเด็กหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๒.๒ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในเด็กจีน ผลปรากฏว่า เด็กหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กชาย ($Z = 3.34, P < .001$) ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มุขรส วีระกำแหง^๓ ที่ได้ศึกษากับเด็กจีนในระดับอนุบาลที่พบว่า เด็กหญิงจีนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าเด็กชายจีน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อนันต์ จันทร์ทวี^๔ ที่ศึกษากับเด็กไทยชั้นประถม ๘ พบว่า เด็กหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กชาย เหตุที่เด็กหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กชายนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเด็กวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งการพัฒนาของเด็กวัยนี้ เด็กหญิงจะเจริญเติบโตเร็วกว่าเด็กชาย ย่อมมีความรู้สึกนึกคิดเป็นผู้ใหญ่มากกว่าเด็กชาย ซึ่งเรามักจะพบว่าเด็กหญิงมักจะตั้งหน้าตั้งตาเรียนมากกว่าเด็กชาย เพราะเป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับเด็กหญิงที่จะทำให้ตัวเองเป็นคนเด่นได้ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่ง โอลเซน (Olsen) ได้กล่าวถึงผลงานของฟิลด์ (Field) และ โลเวลล์ (Lowell) ที่ศึกษาทดลองพบว่า

^๓ "เรื่องเดียวกัน"

^๔ อนันต์ จันทร์ทวี, เรื่องเดิม

^๕ Nancy J. Olsen "Sex differences in child training Antecedents of Achievement Motivation Among Chinese Children." Journal of Social Psychology. April, 1971 (83), 303 - 304.

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเพศหญิงเกี่ยวข้องกับกา^๑รเป็นที่ยอมรับในสังคม ส่วนในเด็กชาย
 เกี่ยวข้องกับการฝึกความอิสระ ผลที่สังเกตเห็นได้คือ เด็กหญิงมักจะไ^๒คะแนนสูง และ
 มีความขยันหมั่นเพียรมาก ซึ่งเป็นลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงประการหนึ่ง
 หรืออาจเนื่องมาจากวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ซึ่งนักจิตวิทยาส่วนมากเห็น
 พ้องกันว่า ในทุกวัฒนธรรมบิดามารดามักจะฝึกให้เด็กหญิงรู้จักทำงานบ้าน คุ^๓ดูแลน้องๆ เพราะ
 โดยธรรมชาติแล้วเพศหญิงจะทำหน้าที่นี้ได้ดีกว่าเพศชาย คุ^๔ยเหตุนี้เด็กหญิงจึงต้องรู้จัก
 รับผิดชอบในการงานที่บิดามารดาหมายให้มาแต่ยังเล็ก และจากรายงานการวิจัย
 ของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก^๕ ใ^๖ได้ว่า แม่ที่ตำหนิว่า^๗จะฝึก
 ให้เด็กหญิงรู้จักรับผิดชอบในงานบ้านเรือน ช่วยหุงหาอาหาร คุ^๘ดูแลน้องตั้งแต่เล็ก ๆ
 ซึ่งการฝึกให้^๙มีลักษณะนิสัยมีความรับผิดชอบ มีความอดทนนี้เป็นลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจ
 ใฝ่สัมฤทธิ์สูง จึงอาจเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งให้เด็กหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่า
 เด็กชายดังปรากฏในการวิจัยครั้งนี้

๒.๓ เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระหว่างกลุ่มเด็กไทยและกลุ่มเด็กจีน
 ปรากฏว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($z=1.243, p > .05$)
 ผลที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานและผลการวิจัยของ มชรุส วีระกำแหง^๑ ซึ่งศึกษาพบว่า
 เด็กจีนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าเด็กไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($z=2.46, p < .05$)
 แต่ก็เป็นการศึกษาเกี่ยวกับเด็กระดับอนุบาล ซึ่งบิดามารดาไทยมักไม่เข้มงวดตอลูกนัก เพราะ
 เห็นว่ายังเล็กอยู่ ตรงข้ามกับบิดามารดาจีนซึ่ง โบตัน^๒ ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการ
 อบรมเลี้ยงดูบุตรของคนจีนไว้ว่า "...คนจีนรักงาน ถือว่างานคือชีวิต ฝึกกันมาแต่

^๑สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก, เรื่องเดิม, หน้า ๑๒๖.

^๒มชรุส วีระกำแหง, เรื่องเดิม.

^๓โบตัน, เรื่องเดิม, หน้า ๔๑๔.

เขาวัววัยทำงานสำคัญที่สุด ความเกียจคร้านเป็นวิถีทางของสัตว์เท่านั้น... เรา
 เลี้ยงลูกด้วยความรักและความพยายาม สอนให้ลูกช่วยทำงานแต่เล็ก..." จึงทำ
 ให้เด็กจีนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าเด็กไทยในระดับอนุบาล แต่การศึกษาครั้งนี้
 ทำกับเด็กชั้นประถมปีที่ ๗ ซึ่งอยู่ในระยะวัยรุ่นตอนต้น อาจเป็นไปได้ว่า เด็กเห็น
 ความสำคัญของกลุ่มเพื่อน (peer group) มากกว่าบิดามารดา นิยมทำตามเพื่อน
 ในวัยเดียวกัน ดังนั้นเมื่อเด็กเข้าเรียนในโรงเรียน ทั้งโรงเรียนไทยและโรงเรียน
 จีนซึ่งมีหลักสูตรการสอนเนื้อหาวิชาแบบเดียวกัน โรงเรียนจีนเองย่อมมีเด็กไทยปน
 อยู่ด้วย วัฒนธรรมของสองเชื้อชาติจึงผสมผสานกัน ส่วนใหญ่แล้วเด็กจีนจะถูกกลืน
 ให้เป็นไทย ด้วยเหตุนี้จึงอาจทำให้มีการ เปลี่ยนแปลงค่านิยมบางอย่างที่เคยยึดถือ
 หันมานิยมการพึ่งพาอาศัยผู้อื่น การมีสัมพันธภาพอันดีกับเพื่อนฝูง ตามมาตรฐานของ
 สังคมไทย จึงอาจเป็นเหตุให้การมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปรากฏผล
 ดังการวิจัยครั้งนี้

๓. การศึกษาเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เมื่อคำนึงถึงวัฒนธรรม เพศ และความ
 เกรงใจ เป็นตัวแปรอิสระ

๓.๑ เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เมื่อคำนึงถึงความเกรงใจสูง
 และความเกรงใจต่ำ ผลปรากฏว่า กลุ่มเด็กที่มีความเกรงใจต่ำและสูงของเด็กไทยมี
 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = .076, p > .05$)
 จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า กลุ่มที่มีความเกรงใจต่ำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 สูง และในกลุ่มเด็กจีนคะแนนเฉลี่ยของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มที่มีความเกรงใจ
 สูงและความเกรงใจต่ำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = .371, p > .05$)
 การที่ปรากฏผลเช่นนี้ อาจเป็นเพราะมีอิทธิพลอื่นที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ไม่ครอบคลุมถึง เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นทางสังคม
 โรเซน (Rosen) ไคกล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับชั้นทางสังคม
 (academic achievement and social class) มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

และจากการวิจัยของเขาพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และคะแนนเฉลี่ยในการเรียนซึ่งเป็นตัวแทนแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เขาใช้ศึกษา ส่วนการศึกษาของ สโตรคเบก^{๑๐} (Strodbeck) โรเซน (Rosen) และอังเดร^{๑๑} (D'Andrade) พบว่าระดับชั้นทางสังคม ความสัมพันธ์ของมารดาต่อบุตร ขนาดของครอบครัว และลำดับการเกิดมีผลต่อการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนั้นควรจะได้มีการวิจัยเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเกรงใจอีกครั้ง โดยควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าว เพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

๓.๒ การเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เมื่อคำนึงถึงเชื้อชาติวัฒนธรรมและความเกรงใจเป็นตัวแปรอิสระรวมกัน ผลปรากฏว่า ในกลุ่มที่มีความเกรงใจสูง เด็กชายไทยมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กชายจีน ($t = 2.336, p < .05$) แต่ไม่พบความแตกต่างของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระหว่างเด็กหญิงไทยและเด็กหญิงจีน ในกลุ่มที่มีความเกรงใจสูง ซึ่งถ้าเราพิจารณาเฉพาะวัฒนธรรมเพียงอย่างเดียว จะไม่พบความแตกต่างของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มเด็กไทย และของกลุ่มเด็กจีน โดยไม่แยกเพศ ดังอภิปรายมาแล้วใน ข้อ ๒.๓ ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากเด็กชายไทยถูกฝึกให้

^{๑๐} F.L. Strodbeck, "Family interaction, valuer, and achievement." In D.C. McMelland; a.l. Baldwin; u. Bronfenbrenner, & F.L. Strodbeck (Eds) Talent and Society. (New York; D Van Nostrand Company, Inc., 1958) ; pp. 135--294.

^{๑๑} Bernard C. rosen; R. D'Andrade. "The psycho-social origin of achievement motivation. Sociometry, 1959, 22, 185-217.

ความต้องการไมตรีสัมพันธ์สูงด้วย ทั้งผลการวิจัยของ ปราณีต สุขอุดม^{๑๒} ที่พบว่า การฝึกไมตรีสัมพันธ์ของบิคารมารคาไทยสัมพันธ์กับการเก็บความรู้สึก และ - บุคลิกภาพแบบไมตรีสัมพันธ์ของบุตร และบิคารมารคาไทยฝึกความสัมฤทธิ์ผลให้แก่บุตรและภาคหวังในตัวบุตรมากกว่าบิคารมารคาจีน จึงเป็นผลให้บุตรมีความเกรงใจสูง และขณะเดียวกันก็มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงด้วย ส่วนการฝึกความสัมฤทธิ์ผลของบิคารมารคาจีนสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแบบสัมฤทธิ์สัมพันธ์ของบุตร คือถ้าบิคารมารคาจีนฝึกความสัมฤทธิ์ผลสูง บุตรจะมีบุคลิกภาพแบบสัมฤทธิ์สัมพันธ์สูง ซึ่งเป็นผลให้บุตรมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง แต่การฝึกไมตรีสัมพันธ์ของบิคารมารคาจีนสัมพันธ์กับสภาพอารมณ์ตื่นเต้นง่าย และความไม่มั่นใจในตนเองของบุตร จึงเป็นไปได้ว่า บิคารมารคาจีนฝึกไมตรีสัมพันธ์สูง บุตรจะยิ่งมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ เพราะขาดความมั่นใจในตนเอง ซึ่งไม่ใช่ลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จึงปรากฏผลดังเช่นการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กจีนที่มีความเกรงใจสูงจึงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่าเด็กไทยที่มีความเกรงใจสูงโดยเฉพาะในเพศชาย ส่วนเพศหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน

๓.๓ เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เมื่อคำนึงถึงวัฒนธรรมและเพศเป็นตัวแปรอิสระ ผลปรากฏว่าเด็กชายจีนที่มีความเกรงใจต่ำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กชายไทยที่มีความเกรงใจต่ำ ($t = 2.673$, $p < .05$) แต่ไม่พบความแตกต่างของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในเพศหญิงและในกลุ่มที่มีความเกรงใจสูงในระหว่างสองวัฒนธรรม ซึ่งลักษณะที่ปรากฏนี้ สอดคล้องกับผลวิจัยในข้อ ๓.๒ ที่ว่าเด็กชายไทยที่มีความเกรงใจสูง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กชายจีนที่มีความเกรงใจสูง นั่นคือ เด็กชายจีนที่มีความเกรงใจต่ำ ย่อมจะมี

^{๑๒} ปราณีต สุขอุดม , เรื่องเดิม.

แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ซึ่งจากค่าความสัมพันธ์ที่ได้จากการทำแบบทดสอบความเกรงใจ และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้ค่าความสัมพันธ์ในทางลบ ($r = -.497$; $P < .01$) ส่วนในเด็กไทย มีความสัมพันธ์ในทางบวก ($r = .523$; $P < .01$) ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่มีความเกรงใจต่ำ เด็กจีนจึงมีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กไทย โดยเฉพาะในเพศชาย แต่ไม่พบความแตกต่างด้านนี้ในเพศหญิง ทั้งนี้อาจด้วยเหตุผลเดียวกันคือ การอบรมเลี้ยงดูในการฝึกความสัมฤทธิ์ผล และการฝึกโมทีฟสัมพันธ์ของบิดามารดาที่มีต่อเด็กชายและเด็กหญิงต่างกัน ดังเช่น ปรานีต สุขอุดม^{๑๓} ศึกษาพบว่า บิดามารดาไทย ฝึกความสัมฤทธิ์ผลให้แก่นบุตร และคาดหวังในตัวบุตรมากกว่าบิดามารดาจีน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๓.๔ เปรียบเทียบแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยคำนึงถึงความเกรงใจ, เพศ เป็นตัวแปรอิสระ ผลปรากฏว่า เด็กชายจีนที่มีความเกรงใจสูง มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์น้อยกว่าเด็กหญิงจีนที่มีความเกรงใจสูง ($t = 2.697$; $P < .05$) แต่ไม่พบความแตกต่างของแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ ระหว่างเพศในเด็กไทย ซึ่งผลการวิเคราะห์ในเรื่องความแตกต่างแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยศึกษาจากตัวแปรรวมระหว่าง วัฒนธรรม ความเกรงใจ และเพศ สอดคล้องกับผลการศึกษาเปรียบเทียบแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทยและเด็กจีน นั่นคือ เด็กจีนเพศหญิงมีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าเพศชาย ($t = 3.34$; $P < .05$) ส่วนเด็กไทยไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง ดังได้อภิปรายมาแล้วในข้อ (๒.๑) และ (๒.๒) ผลการวิจัยที่สอดคล้องต่องานนี้ อาจแสดงให้เห็นความแตกต่างของวัฒนธรรมและความเกรงใจ มีผลต่อแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างแน่นอน โดยเฉพาะในเด็กเชื้อชาติจีนที่เป็นเพศชาย ซึ่งเมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความเกรงใจและแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเพศชายเด็กจีนแล้ว เป็นไปในทางลบ ($r = -.388$; $P < .01$) ดังตารางที่ ๒๒ ส่วนเด็กหญิงจีนความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจและแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นไปในทางบวก ($r = .294$; $P < .05$) ดังนั้น เมื่อคำนึงเฉพาะ

^{๑๓} "เรื่องเดียวกัน"

ผู้ที่มีความเกรงใจสูง เด็กชายจีนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์น้อยกว่าเด็กหญิงจีนดังกล่าว ส่วนเด็กชายไทย ความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นไปในทางบวก ($r = .406$, $p < .01$) และในเด็กหญิงก็มีความสัมพันธ์ในทางบวกเช่นกัน ($r = .333$, $p < .01$) ผลการวิเคราะห์ข้อนี้จึงสนับสนุนผลวิจัยในเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างความเกรงใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทยที่เป็นไปในทางบวก และของเด็กจีนเป็นไปในทางลบ ซึ่งจะได้อภิปรายต่อไปในข้อ ๔.

โดยสรุป อาจกล่าวได้ว่าความแตกต่างของวัฒนธรรมจีนวัฒนธรรมไทย ความเกรงใจสูง ความเกรงใจต่ำ เพศหญิงและเพศชาย มีส่วนร่วมกันทำให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน

๔. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และบุคลิกภาพ ไมตรีสัมพันธ์

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ปรากฏว่า

๔.๑ ความเกรงใจมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ .๐๑ ทั้งของเด็กไทย ($r = .397$)) และเด็กจีน ($r = .473$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ บุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์จะมีความสัมพันธ์กับความเกรงใจในทางบวก แสดงว่า เด็กคนใดที่มีบุคลิกภาพค่อนข้างไมตรีสัมพันธ์มาก ก็จะมี ความเกรงใจมากตามไปด้วย และในทำนองเดียวกัน เด็กคนใดที่มีบุคลิกภาพไปในทางไมตรีสัมพันธ์น้อย ก็ย่อมเกรงใจน้อยด้วย ผลที่ได้นี้สอดคล้องกับทฤษฎีสังคมไมตรีสัมพันธ์ ซึ่ง วีระยุทธ วิเชียรโชติ^{๑๘} ได้สรุปไว้ว่า คนในสังคมไมตรีสัมพันธ์ การดำเนินชีวิตจะต้องผูกพันกับบุคคลอื่น ไม่มีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเองโดยสมบูรณ์ และเป็นบุคคลที่ไม่คอยกล่าวดัดสินใจที่จะกระทำสิ่งใดโดย

^{๑๘} วีระยุทธ วิเชียรโชติ, เรื่องเดิม.

เร็ว เพราะเกรงว่าจะกระทบกระเทือนถึงความรู้สึกของคนอื่น ๆ ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง
 ไคกลาวถึงการอบรมของคนไทยว่า "... ครอบครัวยุคใหม่ ไม่ค่อยได้ย่ำถึงความสำคัญของการ
 การอบรมเด็กให้มีความเป็นตัวของตัวเอง และกลัว แสดงความคิดเห็น ทำให้เด็กขาดความ
 เป็นตัวของตัวเอง กลายเป็นคนเกรงอำนาจ แมว่าอำนาจนั้นจะมีการใช้โดยไม่ชอบธรรม
 และขัดกับหลักเหตุผล" ซึ่งสอดคล้องกับ บล็องชาร์ด (Blanchard) ที่บรรยายลักษณะ
 เกรงใจในคนไทยว่า "... เป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่ทำให้คนไทยยุ่งยากใจในการกระทำกิจ-
 กรรมต่าง ๆ เพราะกลัวจะทำความผิดหวังมาสู่ตนเองและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ควดยเหตุนี้
 บางครั้งจึงแสดงพฤติกรรมไม่ตรงกับจุดประสงค์ของตนเอง เพียงเพื่อรักษาความสัมพันธ์
 เอาไว้..." นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ วิราพร เทพวีระพงศ์^{๑๓}
 ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจและบุคลิกภาพไม่ตรีสัมพันธ์ในทางบวกเช่นกันใน
 การศึกษากับนิสิตระดับปริญญา เป็นเครื่องยืนยันถึงความเที่ยงตรงของแบบสอบถามทั้งสอง
 ชุดซึ่งวัดในทางเดียวกัน

๔.๒ บุคลิกภาพแบบไม่ตรีสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ในทาง
 บวกในกลุ่มตัวอย่างเด็กไทย ($r = .252$, $P < .01$) และมีความสัมพันธ์ในทาง
 ลบในกลุ่มตัวอย่างเด็กจีน ($r = -.258$, $P < .01$) การที่ผลความสัมพันธ์ในกลุ่ม
 เด็กจีนเป็นไปตามสมมุติฐาน แต่ในกลุ่มเด็กไทยไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่อง
 มาจากวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน ซึ่ง เพราะพรณ ประพิศรภา^{๑๔}

^{๑๑} ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง, "การวิจัยความเป็นอยู่และระสนิยมของคนไทย"
 จุลสารวิจัยสังคมศาสตร์ ๑๓ (๘ กรกฎาคม ๒๕๐๖), ๑๘ - ๔๓.

^{๑๒} Wendell Blanchard, *loc. cit.*

^{๑๓} วิราพร เทพวีระพงศ์, เรื่องเดิม.

^{๑๔} เพราะพรณ ประพิศรภา, เรื่องเดิม

ได้ศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูของเด็กไทยและเด็กจีนแตกต่างกัน และพบว่าเชื้อชาติหรือกลุ่มวัฒนธรรมกับการอบรมสั่งสอนมีความสัมพันธ์กัน เพราะวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่บุคคลในสังคมนั้นถ่ายทอดสืบต่อมาซึ่งลูกหลาน โดยการอบรมสั่งสอน เมื่อวัฒนธรรมในการอบรมสั่งสอนของบิดามารดาแตกต่างกัน ค่านิยมที่บุคคลในสังคมนั้นของทั้งสองกลุ่มย่อมแตกต่างกันด้วย ด้วยเหตุนี้ การที่บุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สัมพันธ์กันในทางลบในกลุ่มเด็กจีน จึงอาจเป็นเพราะบิดามารดาจีนฝึกให้บุตรมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง คำนึงถึงความสำเร็จของตนเป็นใหญ่ โดยไม่เน้นการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ไม่สนใจความรู้สึกของผู้อื่น ส่วนในกลุ่มเด็กไทย ผลตรงข้ามกับกลุ่มเด็กจีน อาจเป็นเพราะการฝึกอบรมของบิดามารดาไทย เน้นให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง แต่ขณะเดียวกันก็เน้นการมีสัมพันธภาพอันดีกับบุคคลอื่น มีความเกรงใจเป็นที่ตั้ง จึงเป็นเหตุให้มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในทางบวก ดังปรากฏผลในการวิจัยครั้งนี้

๔.๓ ความเกรงใจกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มเด็กจีน มีความสัมพันธ์ในทางลบ ($r = -.497, p < .01$) ซึ่งแสดงว่าบุคคลใดเกรงใจมาก จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และบุคคลใดเกรงใจน้อย จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ผลความสัมพันธ์สอดคล้องกับผลความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กจีน ดังกล่าวมาแล้วในข้อ ๔.๒ โดยเฉพาะในเด็กชายจีน พบว่าความเกรงใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ในทางลบ ($r = -.388, p < .01$) แต่ในเด็กหญิงจีนมีความสัมพันธ์ในทางบวก ($r = .294, p < .05$) ผลที่ปรากฏนี้อาจบ่งชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างเพศที่เกี่ยวข้องกับความเกรงใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือเพศหญิงเกรงใจสูงกว่าเพศชาย และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเพศชายด้วย ดังนั้นเด็กหญิงที่มีความเกรงใจสูง จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนเด็กชายพบว่า คนที่มีความเกรงใจสูง จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อเด็กหญิงและเด็กชายต่างกัน บิดามารดาจีนมักจะคาดหวังในตัวบุตรชาย อยากรักให้ประสบความสำเร็จมากกว่าเด็กหญิง เพราะยกย่องบุตรชายมากกว่าบุตรสาว

ถือว่าบุตรชายเป็นผู้สืบทอด เป็นผู้นำครอบครัวต่อไป เป็นต้น

ส่วนกลุ่มเด็กไทย ผลการวิจัยตรงข้ามกับกลุ่มเด็กจีน คือมีความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในทางบวก ($r = .523, p < .01$) ซึ่งแสดงว่า บุคคลใดเกรงใจมาก จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และบุคคลใดเกรงใจน้อย มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ผลความสัมพันธ์สอดคล้องกับผลความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทย ดังกล่าวมาแล้วในข้อ ๔.๒ ทั้งในเด็กชายและเด็กหญิงมีความสัมพันธ์ในทางบวก ($r = .406, P < .01$) ของเด็กชาย และ ($r = .333, P < .01$) ของเด็กหญิง

การที่ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กจีนเป็นลบ และเด็กไทยเป็นบวกนั้น อาจเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาสองวัฒนธรรมแตกต่างกัน ซึ่งปราณีต สุขอุดม^{๑๘} ศึกษาพบว่าบิดามารดาจีนฝึกความสัมฤทธิ์ผลในบุตรมาก บุตรจะมีบุคลิกภาพแบบสัมฤทธิ์สัมพันธ์สูง และถ้าฝึกความสัมฤทธิ์ผลต่ำ บุตรจะมีบุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์สูง มีความเคารพผู้ใหญ่ และเกรงใจมาก จึงเป็นไปได้ที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์เป็นไปในทางลบ คือเมื่อมีความเกรงใจสูง จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ส่วนบิดามารดาไทยฝึกความสัมฤทธิ์ผลให้แก่บุตรและคาดหวังในตัวบุตรมากกว่าบิดามารดาจีน จึงทำให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ขณะเดียวกันบิดามารดาไทยมีความเข้มงวดตอบุตรมากกว่าบิดามารดาจีน ซึ่งความเข้มงวดของบิดามารดาไทยสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแบบสัมฤทธิ์สัมพันธ์ของบุตร ในขณะที่เดียวกันการคาดหวังในตัวบุตรของบิดามารดาไทย สัมพันธ์กับการเก็บความรู้สึก ซึ่งเป็นลักษณะของคนที่มีความเกรงใจสูง จึงเป็นไปได้ที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทยเป็นบวก คือมีความเกรงใจสูง และขณะเดียวกันก็มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

^{๑๘}ปราณีต สุขอุดม, เรื่องเดิม

ผลจากการวิจัยที่พบว่า ความเกรงใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทยเป็นไปในทางบวกอาจแสดงให้เห็นว่า ความเกรงใจไม่เป็นอุปสรรคต่อการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แต่การมีความเกรงใจและขณะเดียวกันก็มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้วยน่าจะเป็นผลดี ดังเช่น การศึกษาของกรอสเบค^{๒๐} (Groesbeck) ที่พบว่าลักษณะของคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีแรงจูงใจใฝ่สัมพัทธ์สูงจะเป็นผู้ที่มีคุณธรรมประจำใจและมีความรับผิดชอบ การใช้สติปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพไม่มีความเครียดทางอารมณ์และเป็นที่ชอบพอของเพื่อนร่วมงาน นอกจากนี้การศึกษาของ ประสิทธิ์ บัวคลี^{๒๑} เรื่องความวิตกกังวล ความเกรงใจ และความคิดสร้างสรรค์ พบว่าคนที่มีความเกรงใจน้อยและเกรงใจมากจะมีความคิดสร้างสรรค์น้อย ส่วนคนที่มีความเกรงใจปานกลาง จะมีความคิดสร้างสรรค์มาก จึงควรทำการศึกษาต่อไปว่า การมีความเกรงใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับใดจึงจะพอดีที่จะทำให้บุคคลนั้นมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศต่อไป

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า การวิจัยครั้งนี้ สามารถเป็นไปตามสมมุติฐาน การวิจัยที่ตั้งไว้ แมวบางส่วนไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ มิได้ครอบคลุมตัวแปรสำคัญด้านอื่น ๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดู สถานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ระดับการศึกษาของบิดามารดา ซึ่งควรจะได้ทำการวิจัยต่อไป โดยควบคุมตัวแปรเหล่านี้ เพื่อให้ได้ผลที่เชื่อถือได้ยิ่งขึ้น.

^{๒๐}Byron L. Groesbeck, loc. cit.

^{๒๑} ประสิทธิ์ บัวคลี, เรื่องเดิม.